

Estonski propis koji predviđa apsolutnu nemogućnost zadržavanja na njegovu radnom mjestu zatvorskog službenika čija oštrina sluha nije u skladu s najnižim pragovima slušne percepcije a ne omogućuje provjeru može li on ispunjavati svoje dužnosti, protivi se pravu Unije

Ovaj propis uspostavlja diskriminaciju koja se izravno temelji na invaliditetu

Osoba XX bila je zaposlena u zatvoru u Tartuu (Estonija) kao zatvorski službenik gotovo punih petnaest godina.

Tijekom tog razdoblja na snagu je stupila Uredba br. 12 Vlade Estonije o zdravstvenim uvjetima za zatvorske službenike i postupku zdravstvenog pregleda kao i o sadržaju i obliku uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti. Ta uredba među ostalim, određuje najniže pragove slušne percepcije koji se primjenjuju na te službenike i predviđa da oštećenje sluha koje je ispod tih normi predstavlja apsolutnu zdravstvenu prepreku za obavljanje dužnosti zatvorskog službenika. Osim toga, navedena uredba ne dopušta uporabu korektivnih slušnih pomagala prilikom ocjene ispunjavanja uvjeta u vezi s oštrinom sluha.

Dana 28. lipnja 2017. upravitelj zatvora u Tartuu otpustio je osobu XX, nakon što je izdano uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti u kojem je utvrđeno da oštrina sluha potonjeg nije u skladu s najnižim pragovima slušne percepcije, utvrđenima Uredbom br. 12.

Osoba XX podnijela je tužbu Tartu Halduskohusu (Upravni sud u Tartuu, Estonija), tvrdeći da ta uredba sadržava diskriminaciju na temelju invaliditeta protivno, među ostalim, põhiseadusu (Ustav). Budući da je ta tužba odbijena, Tartu Ringkonnakohus (Žalbeni sud u Tartuu, Estonija) prihvatio je, presudom od 11. travnja 2019., žalbu osobe XX i utvrdio nezakonitost odluke o otkazu. Taj je sud također odlučio pokrenuti sudski postupak ocjene ustavnosti odredbi navedene uredbe pred sudom koji je uputio zahtjev, Riigikohusom (Vrhovni sud, Estonija). Ističući da obveza postupanja prema osobama s invaliditetom na jednak način kao i s drugim osobama koje se nalaze u usporedivoj situaciji i bez diskriminacije ne proizlazi samo iz Ustava, nego i iz prava Unije, potonji je odlučio uputiti pitanje Sudu protivi li se takav nacionalni propis odredbama Direktive 2000/78¹.

Ocjena Suda

Nakon što je utvrdio da Uredba br. 12 ulazi u područje primjene te direktive i da uspostavlja različito postupanje koje se izravno temelji na invaliditetu, Sud provjerava može li se ono opravdati na temelju članka 4. stavka 1. Direktive 2000/78, prema kojem države članice mogu propisati da različito postupanje koje se temelji na značajki povezanoj s tim razlogom ne predstavlja diskriminaciju kada, zbog prirode određenih profesionalnih djelatnosti ili zbog uvjeta u kojima se one obavljaju, takva značajka predstavlja stvarni i odlučujući uvjet za obavljanje određenog

¹ Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (SL 2000., L 303, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 1., str. 69. i ispravak SL 2020., L 63, str. 9.)

zanimanja, pod uvjetom da je cilj legitiman i zahtjev proporcionalan. Budući da ta odredba dopušta odstupanje od načela nediskriminacije, Sud podsjeća na to da je treba usko tumačiti.

Sud među ostalim ističe da uvjet koji se odnosi na dobar sluh, a time i na određenu oštrinu sluha, proizlazi iz naravi zadataka zatvorskog službenika, kako ih je opisao sud koji je uputio zahtjev i ponavlja da se činjenicu da njegova oštrina sluha mora biti u skladu s najnižim pragovima slušne percepcije, zbog naravi tih zadataka i uvjeta u kojima se oni obavljaju, može smatrati „stvarnim i odlučujućim uvjetom za obavljanje određenog zanimanja” u smislu članka 4. stavka 1. Direktive 2000/78.

Budući da **je svrha Uredbe br. 12 očuvanje sigurnosti osoba i javnog poretka, Sud utvrđuje da su tom uredbom postavljeni legitimni ciljevi**, a zatim ispituje je li uvjet koji je njome predviđen – prema kojem oštrina sluha zatvorskog službenika mora biti u skladu s najnižim pragovima slušne percepcije, pri čemu prilikom ocjene usklađenosti s tim pragovima nije dopuštena uporaba korektivnih slušnih pomagala, a čije neispunjenje predstavlja apsolutnu zdravstvenu prepreku za obavljanje njegovih dužnosti, okončavajući ih – prikladan za postizanje tih ciljeva i prekoračuje li ono što je nužno za njihovo postizanje.

Kada je riječ o prikladnosti tog uvjeta, Sud podsjeća na to da je propis prikladan osigurati ostvarenje postavljenog cilja samo ako istinski osigurava njegovo sustavno i dosljedno ostvarenje. Međutim, taj sud primjećuje da navedena uredba zatvorskom službeniku dopušta da se prilikom ocjene usklađenosti s normama koje predviđa u vezi s oštrinom vida koristi korektivnim pomagalima, dok je ta mogućnost kad je riječ o oštrini sluha isključena.

Što se tiče nužnosti tog uvjeta, Sud podsjeća na to da **nepoštovanje pragova određenih Uredbom br. 12 apsolutno sprječava obavljanje dužnosti zatvorskog službenika jer se ti pragovi primjenjuju na sve zatvorske službenike, bez mogućnosti odstupanja. Osim toga, ta uredba ne omogućuje pojedinačnu ocjenu sposobnosti službenika za ispunjavanje bitnih zadataka tog zanimanja, neovisno o njegovu oštećenju sluha.**

Sud podsjeća i na obvezu poslodavca, koja proizlazi iz članka 5. Direktive 2000/78, da u određenoj situaciji prema potrebi poduzme odgovarajuće mjere kako bi se osobi s invaliditetom omogućio pristup zapošljavanju i obavljanje rada, ako takve mjere za tog poslodavca ne bi predstavljale nerazmjerno opterećenje. U tom pogledu, Sud utvrđuje da **Uredba br. 12 poslodavcu osobe XX ne omogućuje da prije njezina otpuštanja izvrši provjere kako bi predvidio mjere poput uporabe slušnog aparata, oslobođenja te osobe od obveze izvršavanja zadaća koje zahtijevaju dostizanje najnižih propisanih pragova slušne percepcije ili pak raspoređivanje na radno mjesto koje ne zahtijeva dostizanje tih pragova**, i da nije dana nikakva naznaka o eventualnoj nerazmjernosti opterećenja koje bi iz toga proizlazilo.

Čini se da je ta uredba time propisala uvjet koji prekoračuje ono što je nužno za postizanje postavljenih ciljeva.

Sud zaključuje da se članku 2. stavku 2. točki (a), članku 4. stavku 1. i članku 5. Direktive 2000/78 **protivi nacionalni propis koji predviđa apsolutnu nemogućnost zadržavanja na njegovu radnom mjestu zatvorskog službenika čija oštrina sluha nije u skladu s najnižim pragovima slušne percepcije utvrđenima tim propisom, a ne omogućuje provjeru može li taj službenik ispunjavati navedene dužnosti, po potrebi nakon izvršavanja razumnih prilagodbi u smislu tog članka 5.**

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106